

VUK Hükümlerine Göre Enflasyon Düzeltmesi

06.01.2024 ◀

İlgili Düzenleme

(VUK Mükerrer Madde 298)

- Düzeltme İşlemine Tabi Mükellefler
- Uygulama Şartları
- Maliye Bakanlığı'na Verilen Yetkiler
- Değişiklik Yapılan Uygulamalar
- Temel Kavramların Tanımları
- Düzeltme İşlemine Esas Alınacak Tarihler ve Tutarlar
- 31.12.2023 Tarihli Bilançonun Düzeltilmesine İlişkin Hususlar
- 2024 ve İzleyen Dönemlere Ait Bilançoların Düzeltilmesine İlişkin Hususlar

Enflasyon Düzeltmesi Hangi Durumda Yapılacak?

01.01.2004 tarihinden sonraki dönemler için Fiyat Endeksindeki Artışın;

- a. Mevcut hesap dönemi dahil son 3 hesap döneminde % 100' den, ve
- b. İçinde bulunulan hesap döneminde % 10' dan fazla olması,

halinde uygulanır.

Her **iki şartın birlikte** gerçekleşmesi gerekir.

Cumhurbaşkanının %100 oranını %35'e kadar indirmeye, %10 oranını %25'e kadar çıkarmaya yetkisi vardır.

Enflasyon Düzeltmesi Hangi Durumda Yapılacak?

Geçici vergi dönemlerinde;

- %100 ve %10 şartı üçer aylık dönemlerin son ayı dahil önceki 36 ay ve son 12 ay için uygulanır.
- Herhangi bir geçici vergi döneminde uygulamanın zorunlu olması halinde aynı hesap dönemi içindeki izleyen geçici vergi dönemlerinde ve hesap dönemi sonunda da enflasyon düzeltmesi yapılır.

2021'de Şartların Sağlanma Durumu ve Sonrası

	Son 36 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	Son 12 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	
Aralık 2021	%141,70	%79,89	Şartlar sağlandı.

03.01.2022 tarihinde açıklanan Yİ-ÜFE endeksi neticesinde; 31.12.2021 tarihi itibariyle şartlar gerçekleşmiştir.

31.12.2023 tarihli düzeltme işlemi neticesinde ortaya çıkacak kar veya zararın vergi matrahı ile ilişkilendirilmemesi prensibi 30.12.2023 tarihinde yayınlanan Tebliğde de esas alındı.

2021'de Şartların Sağlanma Durumu ve Sonrası

	Son 36 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	Son 12 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	
Aralık 2021	%141,70	%79,89	Şartlar sağlandı.

29.01.2022'de yayımlanan 7352 sayılı Kanun'la VUK'a geçici 33'üncü madde eklendi:

Buna göre; geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde mükerrer 298'inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

2024'de Şartların Sağlanma Durumu ve Sonrası

	Son 29 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	Son 5 Ay'ın Yİ-ÜFE artışı	
Mart 2024	%300 üzeri	%20 üzeri	Şartlar sağlandı.

2024 yılı için enflasyon düzenlemesi şartları şimdiden kesinleşmiştir.

31.12.2023 Tarihli Bilançonun Düzeltilmesi

VUK Geçici 33. madde kapsamında 31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Enflasyon düzeltmesi uygulanmayan bir hesap döneminden sonra enflasyon düzeltme şartlarının yeniden oluşması halinde; enflasyon düzeltmesi yapılan en son dönemden başlamak üzere enflasyon düzeltmesi yapılır. Bu şekilde belirlenen geçmiş yıl kârı vergiye tâbi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

Düzeltmeye Tabi Mali Tablolar

Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerce, mali tablolardan sadece **bilanço** enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Hesap dönemi takvim yılı olanlar 31.12.2023 tarihli bilanço ile sonrasında düzeltme şartlarının devam etmesi halinde izleyen geçici vergi ve hesap dönemleri sonu bilançolarını düzeltme işlemine tabi tutmalıdırlar.

ÇAĞLAR

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 01

31.12.202X Tarihli Bilanço

Sabit Kıymet	130	Kredi	90
		Sermaye	10
		Dönem Karı	30
	-----		-----
Toplam	130		130

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 01

1 Yıllık Enflasyon %20

$$\begin{aligned}\text{Sermaye Değer Kaybı} &= 10 \times \%20 = 2 \\ \text{SK Değer Kazancı} &= 130 \times \%20 = 26\end{aligned}$$

Muhasebe Kaydı

----- / -----		
Parasal Zarar	2	
	Sermaye	2
----- / -----		
----- / -----		
Sabit Kıymet	26	
	Parasal Kar	26
----- / -----		

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 01

31.12.202X Tarihli Düzeltilmiş Bilanço

Sabit Kıymet	156	Kredi	90
		Sermaye	12
		Enflasyon K/Z	24
		Dönem Karı	30
	-----		-----
Toplam	156		156

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 02

31.12.202X Tarihli Bilanço

Bankalar	110	Kredi	40
İştirakler	20	Sermaye	60
		Dönem Karı	30
	-----		-----
Toplam	130		130

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 02

1 Yıllık Enflasyon %20

Sermaye Değer Kaybı = $60 \times \%20 = 12$

İştirakler Değer Kazancı = $20 \times \%20 = 4$

Muhasebe Kaydı

----- / -----		
Parasal Zarar	12	
	Sermaye	12
----- / -----		
----- / -----		
İştirakler	4	
	Parasal Kar	4
----- / -----		

Enflasyon Düzeltmesi – Örnek 02

31.12.202X Tarihli Düzeltilmiş Bilanço

Bankalar	110	Kredi	40
İştirakler	24	Sermaye	72
		Enflasyon K/Z	(8)
		Dönem Karı	30
	-----		-----
Toplam	134		134

Enflasyon Düzeltmesi Hangi Durumda Sona Erecek?

- Enflasyon uygulama zorunluluğunun olduğu hesap dönemini takip eden dönemde %100 ve %10 şartlarının her ikisinin de gerçekleşmediği durumda uygulama sona erecektir.
- Örneğin 18, 19 ve 21 Numaralı VUK Sirküleri ile 2005 yılı geçici vergi dönemlerinde şartlardan birinin gerçekleşmemesi nedeniyle uygulamaya son verildiği belirtilmiştir.

Düzeltilme İşlemi Nasıl Yapılır?

Düzeltilme işlemi; parasal olmayan varlık ya da yükümlülüğün tarihi maliyetinin (düzeltmeye esas alınacak tutarın) düzeltme katsayısıyla çarpılması işlemidir.

Düzeltilme için bilinmesi gerekenler:

Kıymetin Parasal Kıymet Olup Olmaması

Kıymetin Düzeltmeye Esas Alınacak Tarihi

Kıymetin Düzeltmeye Esas Alınacak Tutarı

Düzeltilme Döneminin Katsayısı

Düzeltilme İşlemi Nasıl Yapılır?

1. Parasal olmayan kıymetler tespit edilir.
2. Parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesinde dikkate alınacak ***tarih, tutar, katsayılar*** belirlenir.
3. Parasal olmayan kıymetler düzeltilir.
4. Düzeltilme işlemleri “**Enflasyon Fark**” hesapları karşılığında “**Enflasyon Düzeltilme**” hesabına kaydedilir.

Tüm düzeltilmelere ilişkin olarak “Enflasyon Düzeltilme Hesabı”nda toplanan farklar dönem kar/zararına aktarılır.

Parasal Olmayan Kıymetler

- Stoklar
- Mali Duran Varlıklar
- Maddi Duran Varlıklar
- Maddi Olmayan Duran Varlıklar
- Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşi Maliyetleri
- Verilen Sipariş Avansları (*)
- Gelecek Aylara/Yıllara Ait Giderler
- Alınan Sipariş Avansları (*)
- Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşi Hakedişleri
- Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler
- Öz sermaye (Sermaye, Emisyon Primi, Yedekler, Geçmiş Yıllar K/Z)

TL değerindeki değişimler karşısında nominal değerleri değişen fakat **satın alma güçleri aynı kalan** kıymetlerdir.

Parasal Kıymetler

- Hazır Değerler
- Alış bedeliyle Değerlenmeyen Menkul Kıymetler
- Kısa ve Uzun Vadeli Ticari Alacaklar
- Diğer Kısa ve Uzun Vadeli Alacaklar
- Peşin ödenen vergiler
- Devreden KDV/İade alınacak KDV
- Kısa ve Uzun Vadeli Finansal Borçlar
- Kısa ve Uzun Vadeli Ticari Borçlar
- Diğer Kısa ve Uzun Vadeli Borçlar
- Borç ve Gider Karşılıkları

TL değerindeki değişimler karşısında nominal değerleri aynı kaldığı halde **satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen** kıymetlerdir.

(Yabancı paralar parasal kıymet olarak dikkate alınır.)

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

110	Geçici olarak elde tutulan hisse senetleri
150	Üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulanan hammadde ve malzemeler
151	Henüz tam mamul haline gelmemiş ancak direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik ve genel üretim giderlerinden belli oranlarda pay almış üretim aşamasındaki mamuller
152	Üretimde çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hale gelmiş bulunan mamuller
153	Herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satma amacı ile işletmeye alınan ticari mallar
157	Diğer stok kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık e hurdalar
159	Yurtiçinden ya da yurtdışından satın alınmak üzere siparişe bağlanan stoklarla ilgili olarak verilen avanslar (2)
170	Hak ediş maliyetleri
180	Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderler

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

240	İştiraklerdeki sermaye payları hesabında aranan asgari yüzdeleri taşımadığı için iştirakler hesabında izlenemeyen, ancak uzun vadede elde tutulması amaçlanan hisse senetleri ise hisse senetleri dışında kalan ve uzun vadeli amaçlarla veya yasal zorunluluklarla veya paraya dönüşme niteliği kaybaldığı için elde tutulan menkul kıymetler
242	İşletmenin, doğrudan veya dolaylı olarak diğer şirketlerin yönetimine ve ortaklık politikalarının belirlenmesine katılmak üzere edindiği hisse senetleri veya ortaklık payları
245	İşletmenin, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 50 oranından fazla sermaye ya da oy hakkına veya en az bu oranda yönetim çoğunluğunu seçme hakkına sahip olduğu iştiraklerin sermaye payları
250	İşletmeye ait her türlü arazi ve arsalar
251	Herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş yeraltı ve yerüstü düzenleri
252	Her türlü binalar ve mütemmim cüzüleri
253	Üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar
254	İşletme faaliyetlerinde kullanılan tüm taşıtlar

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

255	İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi duran varlıklar
257	Maddi duran varlıklar içinde yer alan amortismanla tabi iktisadi kıymetler için ayrılmış olan amortismanlar
258	Yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan, her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamaların yapıldığı yatırımlar
259	Yurtiçinden veya yurtdışından satın alınmak üzere sipariş edilen maddi duran varlıklarla ilgili olarak verilen avanslar (3)
260	İmtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamalar
261	Bir işletme devralınırken katlanılan maliyet ile söz konusu işletmenin rayiç bedelle hesaplanan net varlıklarının değeri arasındaki olumlu fark olan peştamallıklar

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

262	İşletmenin kurulması, yeni bir şubenin açılması, işlerin sürekli olarak genişletilmesi için yapılan ve karşılığında maddi bir değer elde edilmeyen ve aktifleştirilmiş olan giderler
263	Yeni ürün ve teknolojiler oluşturulması, mevcutların geliştirilmesi ve benzeri amaçlarla yapılan ve aktifleştirilmiş olan giderler
264	Kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan özel maliyet bedelleri
268	Maddi olmayan duran varlıklar içinde amortismanına tabi iktisadi kıymetler için ayrılmış olan amortismanlar
271	Arama amacı ile yapılan işlerle ilgili arama giderleri
272	Açık işletmelerde, maden üstündeki örtüyü kaldırmak veya yeraltındaki maden yataklarına girmek, bu yatakla yerüstü arasında genel kütlenin tüketilmesine kadar sürekli bir bağlantı kurmak ve maden yataklarını üretime elverişli parçalara bölmek, gerek insanların gerekse araçların gidip gelme ve havalandırılmalarını ve cevherin yol, mecra ve benzeri faaliyetlerin gerektirdiği giderlerle; petrol işlemlerinden kuyu açma, temizleme, derinleştirme, bitirm veya bu işlemlere hazırlık için yapılan işçilik, yakıt, tamir ve bakım, nakliye, ikmal, malzeme vb. hazırlık ve geliştirme giderleri

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

278	Özel tükenmeye tabi varlıklar grubuna giren kalemler için ayrılan tükenme payları
280	Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken yıllara ait giderler
294	Çeşitli nedenlerle işletmede kullanılma ve satış olanaklarını yitiren e elden çıkarılacak stoklar ve duran varlıklar
302	Finansal kiralamanın yapıldığı tarihte kiralama işlemlerinden doğan borçlar ile kiralanan varlığa ilişkin kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark
340	İşletmenin satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil edilen sipariş avansları (4)
350	Yıllara yaygın taahhüt işleri yapan işletmelerin üstlendikleri işlerden, gerçekleştirdikleri kısım karşısında aldıkları hak edişler
380	Gelecek bilanço dönemlerine ait peşin tahsil olunan gelirlerin bir yıldan kısa süreye ait kısımları
402	Finansal kiralamanın yapıldığı tarihte kiralama işlemlerinden doğan ve vadesi bir yılı aşan borçlar ile kiralanan varlığa ilişkin kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark

1

a. Parasal Olmayan Kıymetler (328 Sıra No.lu VUK Tebliği–Ek 2) Taslak Tebliğ Eki

440	İşletmenin satış sözleşmesine dayanarak mal ve hizmetin tesliminden önce tahsil ettiği bir yılı aşan avanslar (5)
480	Gelecek bilanço dönemlerine ait peşin tahsil olunan gelirlerin bir yıldan uzun süreye ait kısımları

2

Düzeltilme İşlemine Esas Alınacak Tarihler

1- Defterlere kayıt tarihi itibarıyla düzeltilecek kıymetler

- İlk madde ve malzeme
- Ticari mallar
- Yarı mamul ve stokların maliyetine dahil edilen unsurlar
- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde maliyeti oluşturan unsurlar
- Yıllara sari inşaat ve onarım hakedişleri
- Gelecek aylara ve yıllara ait giderler
- Gelecek aylara ve yıllara ait gelirler
- Maddi duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar
- Maddi olmayan duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar
- Özel tükenmeye tabi varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar
- Haklar ve Şerefîyeler

Düzeltilme İşlemine Esas Alınacak Tarihler

2- Satın alma tarihi itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Mali Duran Varlıklar

Alış bedeliyle değ erlenen menkul kıymetler (Dövizli olan hisse senetleri düzeltme tarihindeki TCMB döviz alış kuruna göre düzeltilecektir.)

3- Tahsil tarihi itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Parasal olmayan depozito, teminat ve avanslar

Nakit olarak ödenmiş sermaye

Emisyon primleri

Hisse senedi iptal karları

4- Ödeme tarihi itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Parasal olmayan verilen depozito, teminat ve avanslar

Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri

Düzeltilme İşlemine Esas Alınacak Tarihler

5- Tescil tarihi itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Kar yedekleri, geçmiş yıl karları ve dönem karından artırılan sermaye
Temettü karşılığı alınan hisse senetleri (iştirak edilen şirketin sermayesinin
tescil tarihi)

6- Mülkiyetin intikal ettiği tarih itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Ayni sermaye olarak konulan kıymetler
Ayni sermaye karşılığı alınan hisse senetleri

7- Ayrıldıkları tarih itibarıyla düzeltilecek kıymetler

Parasal Olmayan Karşılıklar (*)

() detayına ayrıca yer verilecek*

3

Düzeltilme İşleminde Esas Alınacak Tutarlar

Düzeltilme işleminde, düzeltmeye tabi tutulacak kıymetlerin VUK değerlendirme hükümlerine göre ***düzeltilmeye esas tarihte tespit edilen tutarları*** esas alınacaktır.

Buna göre;

- Amortismanına tabi iktisadi kıymetler, arsalar, stokların maliyet bedeli,
- İlk tesis ve taazzuv giderleriyle peştamallıklar mukayyet değerleri,
- Hisse senetleri alış bedeli üzerinden düzeltmeye tabi tutulacaktır.

Kapsamı

Reel olmayan finansman maliyeti, ilgili kıymetin maliyetine ilave edilmiş finansman giderinin içindeki enflasyon farkıdır.

Kredi Faizi = Reel Faiz Oranı + Enflasyon Oranı

Reel olmayan finansman maliyeti

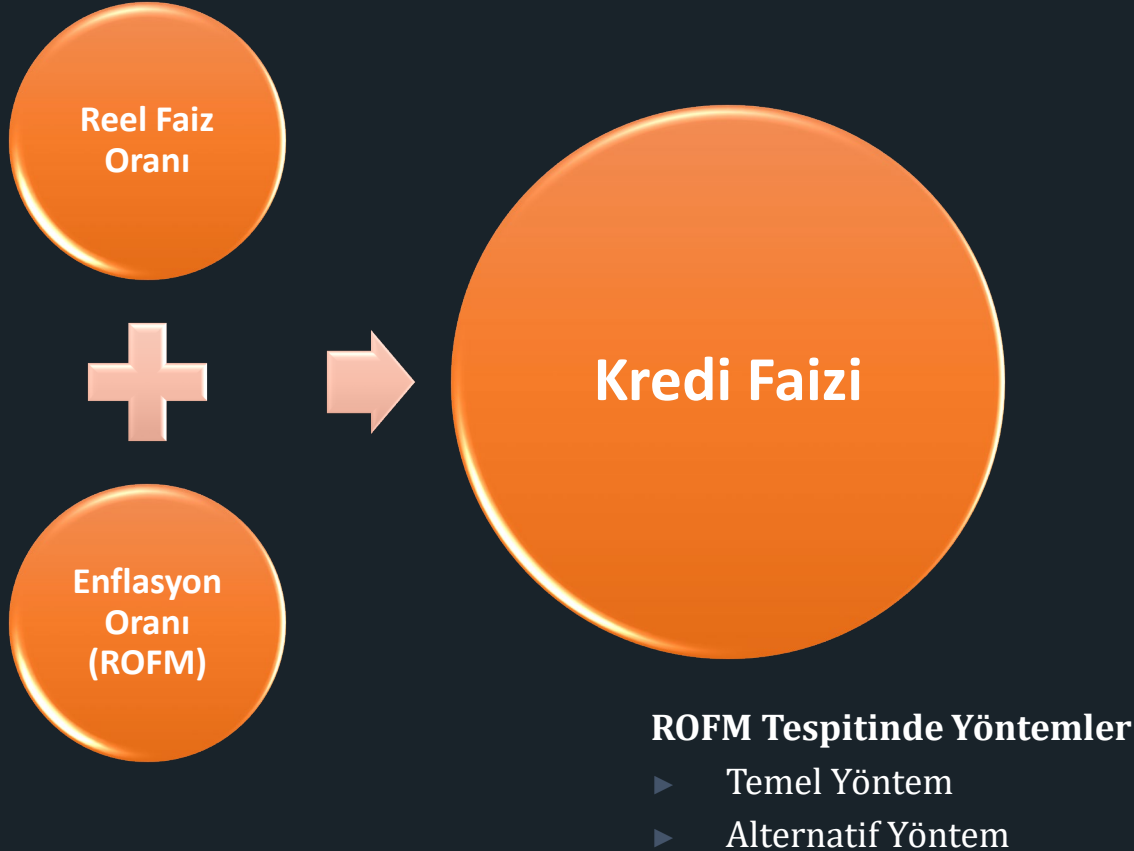
- Stoklar,
- Maddi Duran Varlıklar,
- Mali Duran Varlıklar,
- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar

Maliyet veya alış bedelleri içerisinde yer alan reel olmayan finansman maliyetinin ayrıştırılmasından sonra kalan kısım düzeltmeye esas olacaktır.

3

Düzeltilme İşleminde Esas Alınacak Tutarlar

Reel Olmayan Finansman Maliyetinin Düşülmesi

Düzeltilme İşleminde Esas Alınacak Tutarlar

Reel Olmayan Finansman Maliyeti İhtiva Edebilen İktisadi Kıymetler

150	Üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulmuş hammadde ve malzemeler
151	Henüz tam mamul haline gelmemiş ancak direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik ve genel üretim giderlerinden belli oranlarda pay almış üretim aşamasındaki mamuller
152	Üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hale gelmiş bulunan mamuller
153	Herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacı ile işletmeye alınan ticari mallar
157	Diğer stok kalemlerinin hiç birinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurdalar
240	İştiraklerdeki sermaye payları hesabında aranan asgari yüzdeleri taşımadığı için iştirakler hesabında izlenemeyen, ancak uzun vadede elde tutulması amaçlanan hisse senetleri ile hisse senetleri dışında kalan ve uzun vadeli amaçlarla veya yasal zorunluluklarla veya paraya dönüşme niteliği kaybaldığı için elde tutulan menkul kıymetler
242	İşletmenin, doğrudan veya dolaylı olarak diğer şirketlerin yönetimine ve ortaklık politikalarının belirlenmesine katılmak üzere edindiği hisse senetleri veya ortaklık payları
245	İşletmenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 50 oranından fazla sermaye ya da oy hakkına veya en az bu oranda yönetim çoğunluğunu seçme hakkına sahip olduğu iştiraklerin sermaye payları
250	İşletmeye ait her türlü arazi ve arsalar
251	Herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş yeraltı ve yerüstü düzenleri
252	Her türlü binalar ve mütemmim cüzüleri
253	Üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar
254	İşletme faaliyetlerinde kullanılan tüm taşıtlar
255	İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi duran varlıklar
258	Yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan, her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamaların yapıldığı yatırımlar
271	Arama amacı ile yapılan işlerle ilgili arama giderleri
272	Açık işletmelerde, maden üstündeki örtüyü kaldırmak veya yeraltındaki maden yataklarına girmek, bu yataklarla yerüstü arasında genel kütlenin tüketilmesine kadar sürekli bir bağlantı kurmak ve maden yataklarını üretime elverişli parçalara bölmek, gerek insanların gerekse araçların gidip gelme ve havalandırılmalarını ve cevherin taşınmasını sağlamak amacıyla açılacak olan düşey, yatay ve eğimli yol, mecra ve benzeri faaliyetlerin gerektirdiği giderlerle; petrol işlemlerinden kuyu açma, temizleme, derinleştirme, bitirme veya bu işlemlere hazırlık için yapılan işçilik, yakıt, tamir ve bakım, nakliye, ikmal, malzeme vb. hazırlık ve geliştirme giderleri

Temel Yöntem; Her türlü borçlanmada borç tutarlarına (yabancı para üzerinden borçlanmalarda borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılıklarına) borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanır.

$$\text{ROFM} = \text{Borç Tutarı} \times \frac{\text{Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-ÜFE}}{\text{Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE}} - 1$$

Bu yöntemin uygulanabilmesi için maliyet ya da alış bedeline ilave edilen finansman maliyetinin birebir hangi borçlanmadan kaynaklandığını ve bu borçlanmaya ilişkin tüm detayların bilinmesi gerekir.

Örnek A.Ş. 15.02.202x tarihinde 300.000 TL banka kredisi kullanarak işletme faaliyetlerinde kullanmak üzere bir makine satın almıştır. Kredi 15.08.202x tarihinde kapatılmış ve ödenen 30.000 TL tutarındaki faiz makinenin maliyetine eklenmiştir. 31.12.202x tarihli bilançoda makine 330.000 TL olarak yer almaktadır.

$$\text{ROFM} = \text{Borç Tutarı} \times [(\text{Borcun Kapatıldığı Ay Yİ-ÜFE} / \text{Borcun Alındığı Ay Yİ-ÜFE}) - 1]$$

$$\text{ROFM} = 300.000 \text{ TL} \times [(501,85 / 464,64) - 1]$$

$$\text{ROFM} = 24.025,05 \text{ TL}$$

$$\text{Düzeltmeye esas değer} = 330.000 \text{ TL} - 24.024,05 \text{ TL} = 305.974,95 \text{ TL}$$

(*) Bahsi geçen kıymetlerin maliyet veya alış bedelleri içerisinde yer alan ancak tevsik edilemeyen reel olmayan finansman maliyetlerinin; ilgili kıymetlerin değerinden düşülmesinde ve düzeltmeye esas olacak tutarlarının bulunmasında alternatif yöntem uygulanacaktır. (TASLAK TEBLİĞDE YER ALMIYOR)

ROFM - Temel Yöntem

Alternatif Yöntem; İlgili döneme (finansman maliyetinin aktifleştirildiği hesap dönemi) ait Yİ-ÜFE artış oranının aynı dönem ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi suretiyle Maliye Bakanlığı'nca tespit edilecek oranın aktifleştirilen finansman maliyetine uygulanması suretiyle belirlenir. Bu yöntemden 3 yıl dönülemez.

$$\begin{array}{rcl} & & \text{İlgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı} \\ \text{Toplam} & \times & \text{-----} \\ \text{Fin. Mal.} & & \text{İlgili döneme ait ortalama ticari kredi faiz oranı} \end{array}$$

Bu yöntemde borçlanmaya ilişkin hiçbir detayın bilinmesine gerek yoktur.

(2003 yılı hesap dönemi dahil, son beş hesap dönemi içinde aktife giren kıymetlerin maliyet veya alış bedeline dahil edilen ancak tevsik edilemeyen finansman giderlerinin reel olmayan kısımları; toplam finansman maliyetlerine, ilgili döneme ait TEFİ artış oranının dönem ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi sonucunda belirlenen oranlar uygulanmak suretiyle bulunan tutarın, maliyet veya alış bedelinden düşülmesi suretiyle hesaplanacaktır. Son beş hesap döneminden önce aktife giren ve maliyet veya alış bedeline dahil edilen, ancak tevsik edilemeyen finansman giderlerinin, son beş hesap döneminden önceki reel olmayan kısımları söz konusu iktisadi kıymetin maliyet veya alış bedelinden düşülemeyecektir. (TASLAK TEBLİĞDE YER ALMIYOR)

Örnek A.Ş. 15.02.202x tarihinde 300.000 TL banka kredisi kullanarak işletme faaliyetlerinde kullanmak üzere bir makine satın almıştır. Kredi 15.08.202x tarihinde kapatılmış ve ödenen 30.000 TL tutarındaki faiz makinenin maliyetine eklenmiştir. 31.12.202x tarihli bilançoda makine 330.000 TL olarak yer almaktadır.

İlgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı

$$\text{ROFM} = \text{Toplam X} \frac{\text{İlgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı}}{\text{Fin. Mal. İlgili döneme ait ortalama ticari kredi faiz oranı}}$$

$$\text{ROFM} = \frac{30.000 \text{ TL} \times [(568,27 / 454,08) - 1]}{\%28,00} = 26.943,80$$

$$\text{ROFM} = 26.943,80 \text{ TL}$$

$$\text{Düzeltmeye esas değer} = 303.056,20 \text{ TL}$$

Düzeltilme Katsayısı Nasıl Tespit Edilir?

Bilanço Tarihindeki Endeks

Düzeltilme Katsayısı= -----

Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi

İçeren Aya Ait Fiyat Endeksi

4

Düzeltilme Katsayısı İçin Bir Örnek

Aralık 2021'de Eylül 2018 İçin Düzeltilme katsayısı

Aralık 2021 Fiyat Endeksi

Düzeltilme Katsayısı = -----

Eylül 2018 Fiyat Endeksi

1.022,25

Düzeltilme Katsayısı = ----- = 2,32446

439,78

4

Düzeltilme Katsayısı İçin Bir Örnek

Aralık 2021’de Eylül 2018 İçin Düzeltilme katsayısı

Eylül 2018’de 15.000 TL’ ye satın alınan bir kıymetin 31.12.2021 tarihindeki alım gücü cinsinden karşılığı nedir?

Tarihsel Tutar x Düzeltilme Katsayısı = Düzeltilmiş Tutar

$$15.000 \text{ TL} \quad \times \quad 2,32446 \quad = \quad 34.866,87 \text{ TL}$$

Düzeltilme Katsayısı İçin Bir Örnek

Özellikli Durum: İktisadi Kıymetlerin Yeniden Değerlenmesi Uygulamasının Enflasyon Düzeltmesine Etkisi (VUK Mük.298/Ç – Geçici 31 ve Geçici 32)

Yeniden değerlendirme uygulaması yapılmış olması halinde 31.12.2023 tarihinde yapılacak enflasyon düzeltmesinde;

- Yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan amortismanla tabi iktisadi kıymetler ile bunlara ilişkin amortismanlar yeniden değerlendirilmiş son değerleri, diğer bir deyişle en son yapılan yeniden değerlendirme sonucu bulunan değerler dikkate alınarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.
- Söz konusu amortismanla tabi iktisadi kıymetlere ilişkin düzeltme işlemine esas tarih olarak, en son yeniden değerlendirme yapılan dönemin son günü dikkate alınır. (VUK Geçici 32 Mük. 298/Ç)
- Sadece VUK Geçici 31'inci madde kapsamında yeniden değerlendirme yapanlar için ise yeniden değerlendirme yapılabilmesi için esas alınan aktife kayıtlı olma şartının arandığı tarihten önceki ayın son günü dikkate alınır. (Nisan 2018 ve Mayıs 2021)
- Enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, düzeltmeye esas tarih olarak 31/12/2004 tarihinin (özel hesap dönemine sahip mükelleflerde 2004 takvim yılında başlayan hesap döneminin son gününün),

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - Genel Esaslar

Mali duran varlıklardan, VUK uyarınca alış bedeli ile değ erlenenlerin tespit edilmesi ve düzeltme yapılması gerekmektedir. VUK Md. 279 uyarınca alış bedel, borsa rayici ve kıst getiri olmak üzere 3 değ erleme esası bulunmaktadır. Alış bedeli ile değ erlenenler dikkate alındığında düzeltilecek kalemler:

- Hisse senetleri,
- Fon portföyünün en az %51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - Genel Esaslar

Bir işletmenin sermayesine katıldığı menkul kıymete dayalı olmayan iştiraklerin de VUK'un 289'uncu maddesi uyarınca mukayyet değeri ile (yoksa emsal bedeli ile) değerlendirilmesi esastır. Örneğin; limited şirkete iştirak karşılığı ödenerek mukayyet değerle izlenen bedel enflasyon düzeltmesine tabidir.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - Genel Esaslar

VUK'un 279'uncu maddesine göre borsa rayıcı veya kıst getiri ölçüsü ile değerlendirilen iktisadi kıymetler (devlet tahvili, hazine bonosu, finansman bonoları, varlığa dayalı menkul kıymetler) için düzeltme yapılmaz. Repo ve ters repo işlemlerinde menkul kıymeti geri almakla yükümlü olanlar değerlendirme günü itibariyle kıst getiri hesaplanmak suretiyle değerlendirme yapar; ayrıca enflasyon düzeltmesi yapılmaz.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - Genel Esaslar

İşletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden hisse senetleri, iştirakler ve avansların, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 nci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendinin verdiği yetkiye istinaden, düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilmeleri uygun görülmüştür.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - *İştirakler*

Mali duran varlıkların alış bedeli ile düzeltmeye tabi tutulmaları esastır.

Mali duran varlıkların düzeltilmesinde esas alınacak tarih satın alma tarihidir.

Bu durumda, iştirakler için alış bedeline göre bir düzeltme yapılması gereği ortaya çıkar.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar - *İştirakler*

Örneğin, payları hisse senedi ile temsil olunmayan bir limited şirkete iştirak halinde düzeltmeye esas tarih olarak sermaye taahhüdünün ödendiği tarih dikkate alınır. Değişik tarihlerde ödeme yapılmışsa her bir tarih nazara alınarak parçalı bir düzeltme yapılması gerekecektir.

Örnek: Temmuz 2016'da kurulan bir limited şirkette kurucu ortak olarak yer alan şirket bir milyon liralık sermaye taahhüdünün 250.000 TL'lik kısmını Temmuz 2016'da (endeks: 257,81); kalan 750.000 TL'lik kısmı ise Nisan 2018'de (endeks: 341,88) ödemiştir.

Dönem	Tutar	Katsayı	Düzeltilmiş Değer
Tem.16	250.000,00	3,96513	991.282,34
Nis.18	750.000,00	2,99008	2.242.563,18
		Toplam	3.233.845,52

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar – *Hisse Senetleri*

Örnek: 16 Ekim 2018 tarihinde 200 TL/adet bedelle alınan 1.000 adet ABC anonim şirketine ait hisse senetleri 31.12.2023 tarihi itibarıyla envantere bulunmaktadır. 31.12.2023 itibarıyla düzeltme yapılırken, bu tarihteki fiyat endeksinin Ekim 2018 tarihindeki fiyat endeksine bölünmesiyle bulunacak düzeltme katsayısı ile çarpım yoluyla düzeltme yapılacaktır.

Bu katsayı 4,25991 olarak hesaplanmıştır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Mali Duran Varlıklar – *Hisse Senetleri*

Düzeltilmiş değerin hesaplanması:

$$200 \text{ TL} \times 1.000 \times 4,25991 = 851.981,50 \text{ TL}$$

-----31/12/2023-----

110 Hisse Senetleri Enflasyon Fark Hesabı

651.981,50 TL

698 Enflasyon Düzeltme Hesabı

651.981,50 TL

-----31/12/2023-----

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler

Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar maliyet bedeli üzerinden düzeltmeye tabi tutulur. (Maddi olmayan duran varlıklar VUK'un 269'uncu maddesinde gayrimenkul gibi değeri belirlenen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka, unvan vb. kıymetlerdir)

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler

Mütemmim cüz ve teferruat da bu kapsama dahildir.

- Mütemmim cüz: Bir gayrimenkulün asli unsuru olan ve o taşınmaz mal yok olmadıkça ondan ayrılmayan temelli parçalardır. (Binanın su, elektrik, kalorifer tesisatı, asansörü vb.) "Binalar" Medeni Kanun'da gayrimenkuller arasında sayılmamasına rağmen arsanın mütemmim cüzü olmaları nedeniyle gayrimenkul olarak değerlendirilir.
- Teferruat: Bir ekonomik değerin işletilmesi, korunması, veya ondan yararlanılması için o ekonomik değerle birlikte bulunan, onunla birleştirilen taşınır mallardır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler

Düzeltilme için gerekenler:

- Sabit kıymetlerin deftere kayıt tarihi
- Sabit kıymetlerin maliyet bedeli

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler

Düzeltilme için gerekenler:

- Sabit kıymetlerin deftere kayıt tarihi
- Sabit kıymetlerin maliyet bedeli

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler - *Birikmiş Amortismanların Düzeltilmesi*

31.12.2023 Tarihli Bilanço Düzeltilmesi

- Vergi Usul Kanunu'nun Mük. 298 inci maddesinde birikmiş amortismanların, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltileceği belirtilmiştir.
- Yayınlanan taslak tebliğde de bu şekilde açıklama yapılmıştır.
- 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesi gereği amortisman tabi iktisadi kıymetlerin üzerinden, daha önceki yıllarda ayrılmamış amortisman tutarları ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır. Bu tutarların enflasyon düzeltmesi sonrasında da gider olarak dikkate alınamayacağı tabiidir.

2024 ve İzleyen Dönemlerde Birikmiş Amortisman Düzeltmesi

- Amortismanlar ve itfa payları düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler - *Birikmiş Amortismanların Düzeltilmesi*

2024 ve İzleyen Dönemlerde Birikmiş Amortisman Düzeltmesi

- Amortismanlar ve itfa payları düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler – *Düzeltilme Adımları*

Maliyet bedeli (düzeltmeye esas tutar) belirlenmesi.

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, söz konusu bilançoda yer alan düzeltilmiş değerler esastır.

213 sayılı Kanunun geçici 31 inci, geçici 32 nci ve mük. 298/ç maddeleri kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için, yeniden değerlendirme sonrası değerler esastır. Ayrıca geçici 31 inci, geçici 32 nci ve mük. 298/ç maddeleri kapsamında yeniden değerlendirme varsa bu tarihler dikkate alınarak endeksleme yapılacaktır.

Maliyet bedeline dahil edilen ROFM'un bulunması halinde bunun çıkarılması gerekir.

Deftere kayıt tarihi itibarıyla düzeltme katsayısı bulunarak bu katsayı düzeltmeye esas tutarın çarpılması.

Örnek (31.12.2023)

Açıklama	İktisap Tarihi	Maliyet Bedeli (TL)	Birk. Amortism. (TL)
Demirbaş	11.02.2021	40.250,00	32.200,00
<u>Maliyet Bedeli Düzeltmesi</u>	<u>(TL)</u>	<u>Katsayı</u>	<u>Düzeltilmiş Maliyet (TL)</u>
40.250,00		3,11500	125.378,81
<u>Birikmiş Amortism. Düzeltmesi (TL)</u>		<u>Katsayı</u>	<u>Düzeltilmiş Birk. Amrt. (TL)</u>
32.200,00		3,11500	100.303,04

Artış oranı: %311,50

Düzeltilme öncesi net defter değeri: 8.050,00 TL

Düzeltilme sonrası net defter değeri: 25.075,76 TL

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler – Özellikli Durumlar

2024 ve müteakip yıllarda amortismanların 31.12.2023 itibariyle düzeltilmiş değerden ayrılması.

Maliyet bedeline yapılmış bulunan ilaveler, ilave edildikleri tarihler dikkate alınarak düzeltilir.

Maliyet bedelinden düşülen bir kur farkı varsa; lehe oluşan kur farkının olduğu tarihe kadar olan kısım için bir düzeltme, kur farkının maliyet bedelinden düşülmesinden sonra kalan kısım için yeni bir düzeltme işlemi yapılarak toplam değer düzeltilmelidir.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler – Özellikli Durumlar

Örnek: Ağustos 2018’da dövizle borçlanılarak alınan ve maliyet bedeli 12.000.000 TL olan bina için Aralık 2020’de 400.000 TL lehe kur farkı oluşmuş; bu tutar maliyet bedelinden düşülmüştür. Binanın maliyet bedeli 11.600.000 TL’dir. 31.12.2023 tarihinde enflasyon düzeltmesi yapılacaktır.

Dönem	Tutar	Katsayı	Düzeltilmiş Değer
Ağu.18	12.000.000,00	1,19276	14.313.136,54
Ara.20	11.600.000,00	4,93150	57.205.364,47
		Toplam	71.518.501,01

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Sabit Kıymetler – Özellikli Durumlar

Bazı yatırımların tamamlanması uzun zaman alabilmekte, bu süre içinde “Yapılmakta Olan Yatırımlar” olarak izlenmektedir. YOY’lar tamamlanınca aktifleştirilmektedir.

- 31.12.2023 Bilançosunda yer almayan YOY’lar düzeltilmesinde 2 aşamalı işlem yapılmalıdır.
 1. harcamanın gerçekleştiği her ay sonu itibariyle kesinleşmiş harcama tutarlarının (ROFM varsa düşülmesi şartıyla) aktifleşme tarihine kadar
 2. sonra aktifleşen bedel külhalinde 31.12.2023 tarihine kadar düzeltilecektir.

Bu durumda, defterlere kayıt tarihi olarak harcama tarihi (faturaların kayıt tarihi) düzeltme tarihi olmalıdır.

213 sayılı Kanunun geçici 31 inci maddesi, geçici 32 nci maddesi ve/veya mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetlerin değerinin düzeltilmesinde, düzeltmeye esas değer olan yeniden değerlendirme sonrası değerler için ROFM hesabı yapılmaz.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler Stokların Düzeltilmesi

Stoklar için düzeltmeye esas tarih, defterlere kayıt tarihidir.

Bu kıymetlerin hangi tarihte işletmeye girdiğinin tespit edilebilmesi için stokların hangi partiye ilişkin alısta girdiğinin de bilinmesi gerekir. Aksi durumda, düzeltmeye esas tarih yanlış tespit edilebilecek.

İşletme stoklarında yer alan kıymetlerin deftere kayıt tarihi ve maliyet bedeli her zaman kolaylıkla tespit edilememektedir. Özellikle aynı cins mal üzerine ticaret yapanlar ile çeşitli girdi kullanarak üretim yapanların imal ettikleri malın maliyetinin tespitinde zorluk vardır.

Bu durumlarda sadece stoklarda “toplulaştırılmış yöntemler” uygulanabilecektir.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Stokların Düzeltilmesi – Toplulaştırılmış Yöntemler

- ✓ 328 seri nolu VUK Genel Tebliğine göre mükellefler stokların düzeltilmesinde toplulaştırılmış yöntemleri de kullanabileceklerdir. (Taslak Tebliğe Göre de)
- ✓ Bu yöntemden 3 yıl süre ile vazgeçilemez. (2024 den itibaren)
- ✓ Toplulaştırılmış yöntem seçilmesi durumunda reel olmayan finansman maliyetinin düzeltmeye esas tutardan düşülmesi ihtiyaridir.
- ✓ Toplulaştırılmış yöntemlere göre düzeltme işlemi sadece stoklar ile sınırlandırılmıştır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Stokların Düzeltilmesi – Toplulaştırılmış Yöntemler

✓ Bu yöntemler:

- 1. Stok Devir Hızı Yöntemi;** Stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile dönem sonu stokların çarpılması işlemidir. Stok devir hızının yüksek olduğu durumlarda daha sağlıklı sonuç verebilmektedir.
- 2. Basit Ortalama Yöntemi;** Dönem ortalama düzeltme katsayısı ile dönem sonu stokların çarpılması işlemidir. Stok devir hızı çok düşük veya çok yüksek olmayan işletmeler için uygundur.
- 3. Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi;** dönem sonu stok ve dönem içi satılan mal maliyetinin enflasyon düzeltmesine esas alınacak tutarı hareketli ağırlıklı ortalama düzeltme katsayısı ile çarpılır.

Basit Ortalama Yöntem

Eylül Üfe : 2.749,98 Aralık Üfe: 2.915,02

$$2.915,02 / (2.749,98 + 2.915,02) / 2 = 1,02913$$

31.12.2023 Dönemi Stok Tutarı 1.200.000 ise
 $1.200.000 * 1,02913 = 1.234.959$ TL Olacaktır.

1.234.959 TL'nin altında olan satışlar KKEG olacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Stokların Düzeltilmesi – Toplulaştırılmış Yöntemler

Stok Devir Hızı Yöntemi

Öncelikle stok devir hızı bulunur. Bu bilgiye göre ortalama stokta kalma süresi belirlenir ve bu süre dikkate alınarak bulunacak katsayı ile dönem sonu stokları düzeltilir.

$$\text{Stok Devir Hızı} = \frac{\text{Dönem İçinde Satılan Mallar Maliyeti}}{(\text{D.B.Stok Tutarı} + \text{D.S.Stok Tutarı}) / 2}$$

$$\text{Ort.Stokta Kalma Süresi} = \frac{365}{\text{Stok Devir Hızı}}$$

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Stokların Düzeltilmesi – *Toplulaştırılmış Yöntemler*

Ortalama Stokta Kalma Süresi 10 gün ise Aralık ayı Üfesi dikkate alınacaktır.

Ortalama Stokta Kalma Süresi 45 gün ise Kasım ayı Üfesi dikkate alınacaktır.

Örneğin stokta kalma süresi 130 gün ise stokta yer alan mallar 21 Ağustos itibari ile işletme kayıtlarına girmiştir. Bu durumda düzeltme kat sayısı

Aralık üfe 2.915,02 Ağustos Üfe 2.659,60 =1,09604 olacaktır.

1.200.000 TL stokta mal varsa değeri 1.315.244 TL olacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Avanslar ve Depozitolar

- İlk madde ve malzeme,
- ticari mallar,
- yarı mamul ve mamul stokların maliyetine dahil edilen unsurlar,
- yıllara sarî inşaat ve onarım işlerinde maliyeti oluşturan unsurlar,
- gelecek aylara ve yıllara ait giderler,
- maddî duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, maddî olmayan duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar,
- özel tükenmeye tâbi varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, yıllara sarî inşaat ve onarım hakedişleri,
- haklar ve şerefiyeler

için mahsuben verilen veya alınan avanslar parasal olmayan kıymet olarak nitelenebilecektir.

Verilen veya alınan depozitonun parasal olmayan bir kıymete endekslenmiş olduğu durumda, bu depozito parasal olmayan bir kıymet olarak düzeltilir.

Karşılıklar Düzeltmeye Tabi Midir? (Tebliğ)

Karşılıklar bağlı oldukları iktisadi kıymete göre parasal ya da parasal olmayan ayrımına tabi tutulacaktır. Bir başka ifadeyle, bunların karşılık olarak ayrıldığı kaynağın, parasal olan veya olmayan kıymet olup olmamasına göre, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekir.

Düzeltilme işlemine tabi olacak karşılıklar da 213 sayılı Kanun hükümlerine göre ayrılması mümkün olan karşılıklardır. Buna göre, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre ayrılması mümkün olmayan bir karşılık, bilançoda yer alsa bile enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.

Karşılıklar Düzeltmeye Tabi Midir? (Tebliğ)

Örneğin, kıdem tazminatı karşılığı, garanti gider karşılığı gibi karşılıklar 213 sayılı Kanunda sayılan karşılıklar arasında yer almadığından enflasyon düzeltmesinde de kıdem tazminatı karşılığı veya garanti gider karşılığı dikkate alınmayacaklardır. 213 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ayrılmış olan şüpheli alacak karşılığı ise parasal mahiyet taşıdığından enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

Karşılıkların Düzeltilmesi - Stoklar

- Tekdüzen Hesap Planı'na göre ayrılacak karşılıklardan, VUK uyarınca kabul edilenler yalnızca 129 ve 229 numaralı hesaplardaki "Şüpheli Alacak Karşılığı" ile 158 ve 198 hesaplardaki "Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı"dır. ,
- Şüpheli alacak karşılığının parasal olmayan bir kıymete ilişkin olması durumunda düzeltmeye tabi tutulması gerekir. Düzeltme tarihi olarak ilgili olduğu kıymetin düzeltmeye esas tarihi nazara alınır.

Karşılıkların Düzeltilmesi - Stoklar

Örnek: Kurum 100.000 TL karşılığındaki hammaddeyi 15 Mayıs 2023 tarihinde satın almış ancak imalatta kullanılamayan bu hammaddelerde değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu çerçevede kurum bağlı bulunduğu vergi dairesi nezdinde takdir komisyonuna başvurmuş, 18 Ağustos 2023 tarihinde tebliğ edilen komisyon kararında malların emsal bedeli 5.000 TL olarak tespit edilmiştir. 2023 hesap döneminde stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılmış ve 31.12.2023 tarihli bilançoda yer almıştır.

Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Düzeltilmiş Değer (31.12.2023) = 95.000 TL x 2,12076 = 201.472,45 TL

Karşılıklar Düzeltmeye Tabi Midir?

17 No.lu VUK Sirkülerinde (24 Mart 2005)
yapılan açıklamalara göre; bir karşılığın
enflasyon düzeltmesine tabi tutulabilmesi için;

- VUK hükümlerine göre ayrılmış olması ve
- ait olduğu iktisadi kıymetin parasal
olmayan kıymet olması

gerekmektedir.

Karşılıklar Düzeltmeye Tabi Midir?

Ancak, sirkülerdeki aşğıdaki ifade VUK'a uygun olmayan karşılıkların enflasyon düzeltmesinde "ayrılmamış gibi" dikkate alınması gerektiğı anlamına gelmektedir.

« Örneğın, kıdem tazminatı karşılığı, garanti gider karşılığı gibi karşılıklar Vergi Usul Kanununda sayılan karşılıklar arasında yer almadığından enflasyon düzeltmesinde de kıdem tazminatı karşılığı veya garanti gider karşılığı olarak dikkate alınmayacaklardır. Bir başka ifadeyle, **bunların karşılık olarak ayrıldığı kaynağın, parasal olan veya olmayan kıymet olup olmamasına göre, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekir.** »

Karşılıklar Düzeltmeye Tabi Midir?

Dolayısıyla;

- VUK'a göre zorunlu olarak ayrılan karşılıkların düzeltilmesinde; kaynağın parasal olan ya da olmayan kaynak olma durumuna göre düzeltme yapılması,
- VUK'a uygun olmayan ve dönem karını etkileyen ihtiyari karşılıkların ise düzeltme etkisinin vergi hesabında dikkate alınması, uygun bulunmaktadır.

Ancak bu konuda İdare'nin net bir açıklama yapması en güvenli yol olacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Özellikli Hususlar*

Öz sermaye kalemlerinden aşağıdaki unsurlar düzeltilir.

- a) Sermaye,
- b) Sermaye düzeltmesi olumlu ve olumsuz farkları,
- c) Hisse Senetleri İhraç Primleri,
- d) Hisse Senedi İptal Karları,
- e) Yasal Yedekler,
- f) Statü Yedekleri,
- g) Olağanüstü Yedekler,
- h) Özel Fonlar (VUK 328 , 329 ve 325/A, KVK 5/1 e-j-k
- i) işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia
- j) 4691 ve 5746 sayılı Kanun Kapsamında Oluşan Fonlar

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – Öz Sermaye

Öz sermaye kalemlerinden;

- 193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri,
- 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci maddesi,
- 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun kapsamında oluşturulan fon hesaplarından; mezkûr Kanun hükümleri dâhilinde işletmeye konulan altın, taşınmaz gibi parasal olmayan kıymetlerden kaynaklı olanlar da parasal olmayan kıymet olarak kabul edilecek ve bilançoda düzeltilmiş değerleriyle yer alacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – Öz Sermaye (*Parasal Olan Özkaynaklar*)

Öz sermaye kalemlerinden;

- 213 sayılı Kanunun 280/A maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan fon hesabı;
- 193 Kanunun geçici 84 üncü maddesi, 5746 sayılı Kanunun 33 (3) üncü maddesi kapsamında olan hibeler gibi gelir/kurumlar vergisi kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayan hibeler nedeniyle ilgili mevzuat dâhilinde oluşturulan fon hesapları;
- 193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri ile 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci maddesi ve 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun kapsamında oluşturulan fon hesaplarından, mezkûr Kanun hükümleri dâhilinde işletmeye konulan nakit varlıklar gibi parasal kıymetlerden kaynaklı fon hesapları parasal kıymet olarak kabul edilecek ve düzeltmeye tabi tutulmayacaktır

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – Öz Sermaye

Diğer öz sermaye kalemleri ise düzeltilmiş bilançoda gösterilmez. Bu kapsamda;

- 213 sayılı Kanunun; Mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,
 - Geçici 31 inci ve geçici 32 nci maddeleri uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,
- gibi hesapların bakiyesi 698 Enflasyon Düzeltme geçmiş yıl kar veya zararı hesabına aktarılarak kapatılır.

Düzeltilme öncesi “Geçmiş Yıllar Karları”, “Geçmiş Yıllar Zararları” ve “Dönem Net Karı (Zararı)” hesapları da aynı şekilde işleme tabi tutulur.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Sermayeye İlave Edilmiş Olan Fonlar*

1/1/2024 tarihinden önce ayrılmış olan ve sermayeye ilave edilen yeniden değerlendirme değer artış fonu, iştirakler yeniden değerlendirme artış fonu gibi fonların sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları, 31/12/2023 tarihli bilançonun düzeltilmesi sırasında artış olarak dikkate alınmayacak ve bunlar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Sermayeye İlave Edilmiş Olan Fonlar*

Ayrıca, bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan bazı fonların, bu fonların ayrılmasına kaynak teşkil eden iktisadi kıymetlerin parasal ya da parasal olmayan kıymet olma durumuna göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı belirlenecektir.

Bu çerçevede parasal kıymet mahiyetinde olan fonların sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları da, 31/12/2023 tarihli bilançonun düzeltilmesi sırasında artış olarak dikkate alınmayacak ve bunlar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – Sermayeye İlave Edilmiş Olan Fonlar

Sermayenin, düzeltmeye esas tutarına ulaşılırken (sermayeye ilave edilmiş olan);

- a) 213 sayılı Kanunun;
 - 280/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında oluşturulan fon hesabına ilişkin olarak, işe başlanılan hesap dönemini takip eden hesap dönemi sonu itibarıyla ortaya çıkmış alacak bakiyesi tutarı,
 - Mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılan yeniden değerlemeden kaynaklı değer artışları, - Geçici 31 inci ve geçici 32 nci maddeleri kapsamında yapılan yeniden değerlemelerden kaynaklı değer artışları,
- b) 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun ile 193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri ve 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci maddesi kapsamında oluşturulan fon hesaplarından işletmeye konulan nakit varlıklar gibi parasal kıymetlerden kaynaklanan tutarlar,
- c) Parasal nitelikli olan benzer diğer fon hesaplarından kaynaklı tutarlar düşülür.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Özellikli Hususlar*

- 2023 yılı hesap dönemine ilişkin yapılan hesaplama ve düzeltme sonucu oluşan 2023 yılı geçmiş yıllar karları hesabında takip edilen; 2023 yılı enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan geçmiş yıl karının herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi durumunda, nakledilen veya çekilen tutar bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulacaktır. Ayrıca işletmeden çekilen değerler, elde edenlerin hukuki statüsüne göre kar payı stopajına tabi tutulacak ve kar paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir
- 2023 yılı hesap dönemine ilişkin yapılan hesaplama ve düzeltme sonucu oluşan 2023 yılı geçmiş yıllar karları hesabında takip edilen; düzeltme öncesi geçmiş yıl ve/veya carî dönem ticari karının, 1/1/2024 tarihinden sonra kar dağıtımına konu edilmesi durumunda, dağıtılan tutar gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacak, elde edenlerin hukuki statüsüne göre kar payı stopajına tabi tutulacak ve kar paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Özellikli Hususlar*

- Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tabi tutulacaktır.
- Ancak, avanslar, depozitolar, hakedişler ve sabit kıymet yenileme fonu gibi işleyişi gereği ilgili olduğu hesaplara aktarılarak kapatılması mümkün olan hesapların kapatılması durumunda, bunlara ait enflasyon fark hesapları işletmeden çekilmiş sayılmaz.
- 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (5) ve (7) numaralı bentleri uyarınca, öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler kâr dağıtımı sayılmaz.

Düzeltmeye Tabi Kıymetler

Pasif Kalemlerin Düzeltilmesi – *Özellikli Hususlar*

- 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan hükme istinaden, öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları, düzeltme sonucu oluşan söz konusu geçmiş yıl zararlarına mahsup veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilecek ve bu işlemler kâr dağıtımı sayılmayacaktır.
- Mükellefler 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançolarının düzeltilmesi neticesinde oluşan geçmiş yıl zararlarını, düzeltme işlemi neticesinde oluşan öz sermaye farklarına mahsup edebilecekler ve 2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş bilançoya ait nihai kâr ya da zarar rakamına ulaşacaklardır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

31.12.2023 Tarihli Bilanço Düzeltme İşlemine İlişkin Muhasebe Kayıtları

- **Enflasyon Fark Hesabı;** parasal olmayan kıymetlerin düzeltme işlemi sonrası değeriyle öncesi değeri arasındaki farkların kaydedildiği hesaptır. Bilançodaki her bir parasal olmayan kıymet için ayrı bir enflasyon farkı hesabı açılır.
- **698-Enflasyon Düzeltme Hesabı;** Parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesinden ortaya çıkan düzeltme farkları ve sıfırlanması gereken öz kaynak kalemleri “698 Enflasyon Düzeltme Hesabı” na aktarılır. Bu hesabın kalanı gelir ya da gider unsuru olarak dikkate alınmayıp, “570 Geçmiş Yıllar Karları” veya “580 Geçmiş Yıllar Zararları” hesabına aktarılarak kapatılır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

Düzeltilme Hesapları

12 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile, 5024 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklere paralel olarak Tekdüzen Hesap Planı'nda aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- 178 - Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı
- 358 - Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı
- 502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları
- 503 - Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)
- 648 - Enflasyon Düzeltmesi Karları
- 658 - Enflasyon Düzeltmesi Zararları (-)
- 697 - Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı
- 698 - Enflasyon Düzeltme Hesabı

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

Düzeltilme Kayıtları

Parasal Olmayan Aktifler İçin Kayıt

BORÇ Enflasyon Fark Hesabı-?? XX

ALACAK 698 Enflasyon Düzeltme Hesabı XX

Parasal Olmayan Pasifler İçin Kayıt

BORÇ 698 Enflasyon Düzeltme Hesabı XX

ALACAK Enflasyon Fark Hesabı-?? XX

En Son Kayıt

Enflasyon düzeltme hesabının bakiyesi Parasal K/Z hesabına (06.01.2022 tarihli GİB Tebliğ Taslağı'na göre 2023 yılı için geçmiş yıllar K/Z hesabına) aktarılır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

Geçmiş Yıl Karları ve Zararları

- 31.12.2023 tarihli bilançonun düzeltilmiş aktif toplamından düzeltilmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri ve hisse senedi iptal karları, (*düzeltilmiş yenileme fonu, düzeltilmiş yasal yedekler ve düzeltilmiş parasal olmayan avanslar*) ile borç toplamının çıkarılması sonucu bulunan fark “geçmiş yıllar kar/zararı” hesabında gösterilir.
- Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmez.
- 2023 Yılı hesap dönemine ait beyannamede yer alan indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları ile cari dönem mali zararları matrahın tespitinde mukayyet değerleri ile dikkate alınır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

Düzeltilme ve Kayıt Zamanı

18.10.2023 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesine eklenen Tebliğ Taslağı kapsamında;

- Enflasyon düzeltilmesi yapılan 2023 hesap dönemine ilişkin düzeltme işlemleri,
 - söz konusu döneme ait beyannamenin verilme tarihine kadar yapılır,
 - düzeltmenin yapıldığı tarih itibarıyla yasal defter kayıtlarına intikal ettirilir
 - hesap dönemi beyannamesine düzeltilmiş bilançolar da eklenir.
- Enflasyon düzeltme şartlarının devamına bağlı olarak, 2024 ve müteakip hesap dönemlerinde, geçici vergi dönemleri beyannamelerine düzeltilmiş bilançolar da eklenir.
- 2024 ve müteakip hesap dönemlerinde (geçici vergi dönemleri dahil) düzeltme işlemleri ve düzeltme işlemlerinin yasal defterlere kayıtları ilgili dönemlere ait beyannamelerin verilme tarihine kadar yapılır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

Yıllara Sari İnşaat İşlerinde Düzeltme

Yıllara sari inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve hak edişlere ilişkin düzeltmeler, enflasyon düzeltme hesabı yerine **697 Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı**na kaydedilir. Bu hesap işin bitiminde kar zarar hesabına intikal ettirilir.

31.12.2023 tarihinde yıllara sari inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve istihkak tutarları ile ilgili düzeltme farkları “**697 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı**” na kaydedilir. Bu hesap alacak ve borç kalan vermesi durumuna göre “**178 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı**” veya “**358 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı**”na devredilerek kapatılır.

Muhasebe Kayıtları ve Hesap Planı

İzleyen Dönem Başlangıç Değerleri

- 31/12/2023 tarihli bilançonun düzeltilmesi sonucu hesaplanan tutarlar, izleyen dönemde enflasyon düzeltmesi yapıp yapılmayacağına bakılmaksızın, izleyen dönemin başlangıç değerleri olarak dikkate alınacaktır.
- Enflasyon düzeltme şartlarının devamına bağlı olarak, 1/1/2024 tarihinden sonraki döneme ait düzeltme işlemleri, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş 31/12/2023 tarihli bilançoda yer alan düzeltilmiş değerler üzerinden, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği dikkate alınarak yapılacaktır.
- İzleyen hesap döneminde amortismanlar ve itfa payları, düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanacaktır.

Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasında Önemli Hususlar

Enflasyon Farklarının Durumu

Amortismanına Tabi Olmayan Kıymetlerin Düzeltilmiş Değer Altında Satılması (Tebliğ)

Düzeltilme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden amortismanına tabi olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltilme sonrası değerle, düzeltilme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Amortismanına Tabi Olmayan Kıymetlerin Düzeltilmiş Değer Altında Satılması

31.12.2003 tarihli bilançoda yer alan kıymetlerin düzeltilmesine yönelik özel bir düzenleme yapılmıştır. (VUK Geçici 25) Buna göre; madde uyarınca düzeltilen kalemlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet bedeli addolunur.

Şu kadar ki, amortismanına tâbi olmayan kıymetlerin düzeltilmiş değerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltilmiş değerle düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmaz.

Benzer bir yaklaşım ile 31.12.2023 tarihli bilançonun düzeltilmesinde; amortismanına tabi olmayan kıymetlerin düzeltme sonrasında düzeltilmiş değer altında satılması halinde, düzeltilmiş değer ile düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar KKEG olarak dikkate alınacaktır.

Giriş Tarihi Belli Olmayan Kıymetler

Kayıtlara giriş tarihi ay olarak tespit edilmeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili kıymetin işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayının, kayıtlara giriş tarihi yıl olarak tespit edilemeyen iktisadi kıymetler için ise işletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayının düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

Devir, Bölünme, Kısmi Bölünme ve Birleşme Yoluyla Alınan Kıymetler

31.12.2023 tarihinden öncesine rastlayan devir işlemleri nedeniyle işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak devir tarihi değil, söz konusu kıymetlerin devir yoluyla ortadan kalkan işletmenin envanterine alındığı; birleşmede ise birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması söz konusudur.d

Enflasyon Düzeltmesini Beklerken

Vergisel Sonuçlar Hangi Deęiřkenlerden Etkilenir?

- Parasal olmayan kıymetlerinin bilançonun aktif ve pasifindeki dengesi kapsamındaki durumu.
- Parasal olmayan kıymetlerin tutarlarının yüksekliği ve toplam aktif/pasif toplamı nezdindeki ağırlıkları.
- Parasal olmayan kıymelerin düzeltmeye esas tarihlerinin durumu.
- 2024 yılında enflasyon düzeltmesi yapılmaya devam edilip edilmemesi hali

2024 yılı ve izleyen yıllarda da düzeltme yapılması halinde 31.12.2023 tarihi itibariyle yapılan düzeltme neticesindeki düzeltilmiş parasal olmayan kıymet bakiyeleri; izleyen yıl ve yılların düzeltmeleri neticesinde oluşacak kar veya zarara doğrudan etki edecektir.

- Özsermaye toplamına bağlı olarak gündeme gelebilen vergi güvenlik müesselerinden (örtülü sermaye ve finansman gider kısıtlaması) etkilenme durumu.

Enflasyon Düzeltmesi Şartlarının Sona Ermesi veya Devam Etmesi

Kapsamı

31.12.2023 itibariyle yapılan enflasyon düzeltmesi yapıldıktan sonra bu düzeltmenin 2024 hesap dönemi geçici vergi ve yılsonu kurumlar vergisi matrahına etkileri olacaktır.

2024 döneminde şartların devam etmesi halinde bu döneme ait geçici vergi dönemleri ve yılsonu itibariyle de enflasyon düzeltmesi yapılacaktır. (Enflasyon uygulama zorunluluğunun olduğu hesap dönemini takip eden dönemde %100 veya %10 şartlarının herhangi birinin gerçekleşmediği durumda uygulama sona erecektir)

Enflasyon Düzeltmesinin Olası Vergisel Etkileri

Olumlu Etkiler

Düzeltilen aktif kalemlerinin 2024'te artan gider etkisi

- 2024 dönemi başında güncellenmiş amortismanlara esas sabit kıymet değerleri (31.12.2023 itibariyle düzeltilmiş değerlerden amortisman ayrılması)
- 2024 dönemi başında güncellenmiş stok maliyetleri (2024 yılında olası elden çıkarmada daha düşük gelir yazma imkanı)

Özsermaye artışı neticesinde azalan vergi güvenlik müesselelerinden etkilenme durumu

- Yükseltilmiş örtülü sermaye üst sınırı
- Azaltılmış FGK aşım oranı

2024'te de düzeltme olursa (pasif kıymetlerin düzeltme farkının, aktif kıymetlerin düzeltme farkından yüksek olduğu halde) matrahtan düşülebilecek düzeltme zararı oluşabilmesi

Olumsuz Etkiler

- Düzeltilen pasif kalemlerinin (gelecek aylara/yıllara ait gelirler, karşılıklar vb.) 2024'te artan olası gelir etkisi
- Özsermaye kalemlerine ait düzeltme farklarının işletmeden çekilememesi
- Amortismanlara tâbi olmayan kıymetlerin düzeltilmiş değerinin altında bir bedelle satılması halinde; düzeltilmiş değerle düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zararın indirilememesi
- 2024'te de düzeltme olursa (aktif kıymetlerin düzeltme farkının, pasif kıymetlerin düzeltme farkından yüksek olduğu halde) vergiye tabi düzeltme karı oluşabilmesi

Sorularınız Teşekkür Ederiz

mehmet@caglarymm.com 0541 690 42 64